

## **פניה לרשויות המס כחלק מסכסוך שותפים במשפחה**

הכותב: עו"ד עדו שפרלינג

סכסוך שותפים הוא אחד המצבים הנפוצים והמורכבים בעולם העסקי. לעיתים מדובר במחלוקת עסקית רגילה בין שותפים כאשר מדובר בחברה משפחתית קטנה, הסכסוך עלול להתגלגל להליכים משפטיים מורכבים כולל ניסיונות לטרפוד עסקאות ופניה לרשויות.

פסק דין שניתן לאחרונה במחלקה הכלכלית של בית המשפט המחוזי בתל אביב ממחיש היטב מצב כזה (ת.א. (בית המשפט הכלכלי ת"א) 29231-01-23 ג'דעון עליס נ' מירי זילברמן, כב' השופט אלטוביה מגן, מיום 5.3.2026) מדובר בסכסוך בין בעלי מניות בחברה משפחתית, שבקשו להביא לכדי פירוק שותפות עסקית, שהתפתח על רקע מאבק על השליטה בחברה ועל האפשרות לרכוש מניות נוספות בה. הנתבעת, שביקשה לרכוש את מניות אחיה ולהגדיל אחזקותיה, פנתה ביוזמתה לשלטונות מיסוי מקרקעין – ומסרה מידע והערכות שווי לגבי נכסי המקרקעין של החברה, שהביאו להגדלת שומת המס, הקשה ביצוע העסקה שביצע התובע והפחית את כדאיותה.

### **שותף חויב לשלם מס אמת עקב פניה לרשויות של שותף אחר – האם זה נזק בר-פיצוי?**

לטענת התובע, הנתבעת פעלה מתוך מניעים אישיים ובניגוד לאינטרסים של יתר בעלי המניות, ולכן נאלץ לשלם מס גבוה יותר. אלא שכאן ניצבה בפני התביעה משוכה משפטית משמעותית: הפסיקה קובעת כי תשלום מס אמת אינו נחשב נזק בר-פיצוי, שכן כל עוד מדובר במס שהוא חייב בו לפי הדין – אין מדובר בנזק שניתן לתבוע בגינו פיצוי. לכאורה, די בכך להביא לדחיית התביעה. אולם פסק הדין מראה כי במצבים מסוימים ניתן להגיע לתוצאה אחרת.

### **האם לבעל מניות בחברה יש חובה כלפי בעל מניות אחר?**

בית המשפט מצא בסיס אחר לחיוב – דוקטרינת חובת האמונים. המידע אודות שווי שמסרה הנתבעת לרשות המסים הגיע לידיה מתוקף תפקידה כדירקטורית ונושאת משרה בחברה. כאשר מידע מגיע לנושא משרה במסגרת תפקידו, השימוש בו כפוף לחובת אמונים. אמנם חובת האמונים של דירקטור מופנית בעיקר כלפי החברה עצמה, אך בית המשפט הדגיש כי במקרים מסוימים עשויה לקום גם חובת אמונים בין בעלי המניות עצמם.

בנסיבות כאלה, כאשר מדובר בחברה משפחתית קטנה עם מספר מצומצם של בעלי מניות ניתן לראות לעיתים את החברה כמעין שותפות. היחסים בין בעלי המניות דומים ליחסים בין שותפים, ולכן קיימת חובת אמון מוגברת בין הצדדים. בהשאלה מעקרון קיפוח המיעוט, לפיו בעל מניות אינו רשאי לפגוע בציפיותיו הסבירות של בעל מניות אחר.

### **הפרת חובת אמונים של שותף – האם חייבים להוכיח נזק כדי לקבל פיצוי כספי?**

בית המשפט מנה מספר נסיבות שהביאו אותו למסקנה: בין היתר צוין כי הנתבעת פנתה למיסוי מקרקעין יום אחד בלבד לאחר שהחברה הגישה השגה על השומה; הסתירה פנייתה זו; מסרה הערכות שווי מבלי לבצע בדיקה שווי הנכסים, לא בדקה מחירי עסקאות מול מתווכים או נתונים מבוססים; הנתבעת עצמה הייתה בניגוד עניינים עת ניסתה לרכוש את המניות זמן קצר קודם לכן, העריכה את נכסי החברה בכשליש בלבד מהשווי שטענה לו מאוחר יותר בפני רשויות המס; מה עוד שהנתבעת היא שמאית מקרקעין במקצועה, כלומר גורם מקצועי בעל מומחיות בתחום שבו מסרה את המידע.

### **האם למרות שלא נגרם נזק ישיר עדיין אפשר לחייב שותף בפיצוי? ומהו הנזק שניתן לחייב?**

כאמור, בית המשפט לא ראה במס עצמו נזק בר-פיצוי. עם זאת, הוא קבע כי התנהלות הנתבעת גרמה לנזקים כלכליים אחרים. בסופו של דבר חויבה הנתבעת לשלם פיצוי בסכום של כ-200,000 ₪ כולל רכיב של פיצוי עונשי. סכום זה שיקף את ההוצאות שנגרמו לתובע בעקבות התנהלותה, ובכלל זה הוצאות שמאות, הוצאות שנגרמו במסגרת ניהול ההשגה מול רשות המסים

והוצאות משפטיות. כלומר, הפיצוי לא נפסק בגין המס עצמו אלא בגין ההוצאות והנזקים העקיפים שנגרמו כתוצאה מהפרת חובת האמונים.

**מה המסקנה למי שנקלע לתוך סכסוך שותפים או רוצה להתיר את החבילה ולהביא לידי פירוק שותפות עסקית?**

שותף בחברה עלול למצוא עצמו חב בפיצוי כספי, לשאר השותפים בעלי המניות, גם כאשר לא נגרם נזק ישיר – למשל כאשר המס ששולם הוא מס אמת – עדיין עשויה לקום אחריות כאשר התנהלותו מהווה הפרת חובת אמונים, פעולה בניגוד עניינים או ניצול של מידע פנימי. במצבים כאלה בית המשפט עשוי לפסוק פיצוי עונשי בגין ההתנהלות עצמה.

\*עו"ד עדו שפרלינג מתמחה בליטיגציה מסחרית, סכסוכי שותפים וסכסוכים בין בעלי מניות .